

[Ole Bjørn Kraft.]

Jeg skal dernæst vende mig med nogle Bemærkninger til den højtærede Udenrigsministers sidste Erklæring om vor Stilling til Folkeforbundet og først og fremmest om de Forpligtelser, denne Stilling i Folkeforbundet medfører for vort Vedkommende. Udenrigsministeren har meddelt mig, at han ikke kan være til Stede i Mødet her i Dag, da han skal tale ved Husmændenes Delegeretmøde i Aarhus. Jeg beklager det; det er altid kedeligt at maatte rette en Henvendelse til en Person, som ikke er til Stede, og jeg undrer mig i og for sig over, at det kan være vigtigere for Landets Udenrigsminister, som er Deltager i en udenrigspolitisk Diskussion i Parlamentet, at tale ved et Møde af privat Karakter, et Organisationsmøde, end at være til Stede under Parlamentets Forhandlinger i en Sag, i hvilken han selv har afgivet betydningsfulde Erklæringer. Men nu ved vi altsaa, at Landets Udenrigsminister mener, det er nyttigere og væsentligere for ham at deltage i et Møde som det, Husmændene holder, end at være til Stede her i Salen, naar vi drøfter Spørgsmaal af den Karakter, her er Tale om.

Anden Næstformand (Ulrich): Jeg gør den ærede Taler opmærksom paa, at Udenrigsministeren sikkert vil tage Ordet i Morgen og da vil kunne svare paa de Udtalelser, det ærede Medlem nu fremsætter. (*Kristen Amby:* Dette er ikke skriftlige Indlæg!). Jeg beder om, at man ikke afbryder.

Ole Bjørn Kraft: Ministeren er naturligvis i Stand til at læse, hvad jeg har sagt, men det er nu engang ikke det samme. Vi har ogsaa gentagne Gange haft Lejlighed til at konstatere, at naar der har været et Indlæg, kommer der en Række korte Bemærkninger, hvor det dog maaske var vigtigere, at Ministeren var i Stand til at deltage, fremfor at Debatten tilrettelægges paa den Maade, at Ministeren svarer, naar det engang passer ham og han har faaet læst Fortrykket. Hele Forhandlingen faar en underlig uvirkelig Karakter ved den Maade, man nu gaar frem paa.

Jeg skal sige om den Udtalelse, som den højtærede Udenrigsminister har fremsat, at den forekommer mig ikke nær saa klar, som den ved en overfladisk Betragtning først ser ud til. I og for sig vil jeg ikke og kan jeg ikke bebrejde Udenrigsministeren dette, fordi den øjensynlig tilstræbte Uklarhed, som en Del af denne Erklæring indeholder, er en indirekte Anerkendelse af, at her foreligger

et Problem, og at de Synspunkter, vi har gjort gældende, ikke uden videre kan afvises som uberettigede. Det vilde nu ogsaa have været højest ejendommeligt, om Ministeren havde gjort det, al den Stund man for Tiden i Sverige fører en meget indgaende og langvarig Diskussion netop om det Problem, som Det konservative Folkeparti først gennem vor politiske Ordførers Tale og senere gennem den Tale, jeg har holdt her i Tinget, har rejst for det danske Parlament, en Diskussion, som har været ført dels og meget udførligt i den svenske Rigsdag, hvor den har givet Anledning til Nedsættelse af et Udvalg og Udsendelse af en Betænkning, og endelig nu føres i den svenske Offentlighed og for ganske nylig har været Genstand for en meget omhyggelig og meget udførlig Redegørelse fra den svenske Udenrigsminister i den Tale, som han forleden holdt i Uppsala. Det viser altsaa, at det Spørgsmaal, det her drejer sig om, paa ingen Maade er saa let og overskueligt, som Udenrigsministeren gerne vil give det Udseende af, og det er paa ingen Maade urimeligt at spørge, som vi har gjort det, hvilken Betydning man kan tillægge den omtalte Erklæring af 1936. Jeg vilde have foretrukket, og jeg tror ogsaa, Landet havde været bedst tjent med, at Udenrigsministeren aabent havde erkendt, at der her forelaa et Problem, og dermed erkendt Berettigelsen af det rejste Spørgsmaal og paa samme Maade, som det nu er sket for den svenske Udenrigsministers Vedkommende, havde givet en udførlig Redegørelse for, hvorledes Regeringen saa paa dette Spørgsmaal, og hvad der var dens Opfattelse af Rigets Fremtidspolitik paa dette Omraade.

Det forekommer mig at være en stor Svaghed ogsaa for Diskussionens Videreførelse, at Udenrigsministeren har holdt sig ganske snævert til det rent juridiske. Derved kommer Ministeren til at tillægge en saa selvfølgelig Udtalelse som den, at ingen enkelt Stat kan ændre Forpligtelserne efter Folkeforbundspagten, en aldeles urimelig Vægt. Naturligvis har vi fra konservativ Side hverken sagt det eller troet det; vi ved naturligvis særdeles vel, at til en saadan formel og juridisk Ændring kræves der Handling fra Raadets og fra Forsamlingens Side. Derfor vil det alligevel være ganske urigtigt at ville paastaa — og det Indtryk har man jo faaet af Ministerens Tale —, at Erklæringen af 1. Juli 1936 ikke har nogen Betydning, ikke ogsaa er blevet betragtet som betydningsfuld, som en Vejledning for, hvorledes de enkelte Stater mente sig berettigede til at forholde sig.